

Församlingsinstruktion för Björkvik församling

Inledning

Denna församlingsinstruktion är en revidering av den från 2019. I arbetet med församlingsinstruktionen har kyrkoråd, kyrkvårdar, personal och övriga frivilliga medverkat.

Vi är en församling som arbetar med att göra det glada budskapet om Jesus Kristus känt och synligt - en gemenskap där det finns plats för varje människa.

När Jesus sänder ut sina lärjungar efter sin uppståndelse säger han: Gå ut och gör alla folk till lärjungar. Döp dem i Fader och Sonens och den heliga Andens namn. Och lär dem att hålla de bud jag har gett och er och jag är med er till tidens slut. (Matt. 28:16–20)

Gud vill att alla människor ska leva i gemenskap med Jesus Kristus. Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten (Kyrkoordningen 2024). Församlingen är det sammanhang och den gemenskap där Gud möter oss med det glada budskapet om Jesus Kristus. Det sker bland annat genom församlingens gemenskap, Bibelns berättelser, förkunnelsen, dopet, nattvarden, själavården och bikten.

Björkviks församlingen är en del av Svenska kyrkan som i sin tur är del av den världsvida kyrkan som bekänner Kristus som sin Herre. Organisationen och traditionen går tillbaka till apostlarna och de första församlingarna. Kyrkan och tron har vi fått ta emot av tidigare generationers kristna. Vår uppgift är att bära och bevara denna tro samt levandegöra och tolka den i nya sammanhang, så att den blir betydelsefull för nya släktled.

Alla döpta, är bärare av kyrkans grundläggande uppdrag från Jesus Kristus att göra alla folk till lärjungar. Församlingens verksamheter uttrycker på olika sätt detta uppdrag. Verksamheterna kan betraktas och förstås utifrån den grundläggande uppgiften att fira gudstjänst, att bedriva undervisning samt att utöva diakoni och mission.

Församlingslivet i Björkvik kännetecknas av följande ledord.

Kontinuitet. Vi arbetar med att bygga livslånga relationer med människor och förmedla trygghet genom goda traditioner.

Delaktighet. Vi arbetar med att tillvarata människors olika gåvor och ge dem förtroende så att fler kan vara med och bära ut evangeliet.

Frimodighet. Vi arbetar med att våga pröva nya idéer som kan hjälpa människor i församlingen att växa tillsammans.

Omvärldsbeskrivning

Björkviks församling ligger i ett område som har varit befolkat sedan stenåldern och har en obruten historia av mänskliga lämningar sedan 4000 år före Kristi födelse.

Församling ligger väster om sjön Yngaren i Katrineholm kommun i Södermanland. Församlingen motsvarar Björkviks socken som till ytan är den näst största socknen i Södermanland. Naturen präglas i sydväst av kuperat skogsområde och i nordost av odlingsmark. Församlingen har en längre gräns mot Linköping stift och gränsar i sydost mot Kolmården.

Avstånden i församlingen är rätt långa och en stor del av befolkningen bor utanför själva tätorten Björkvik. Kollektivtrafiken till och från centralorter runt omkring är begränsad.

I församlingen bor runt 1460 personer varav cirka 940 (64,4%) tillhör Svenska kyrkan (2024). Befolkningen har ökat men inte antalet tillhöriga. I församlingen bor ett fåtal personer med invandrarbakgrund och dessa kommer i huvudsak från de nordiska grannländerna och från övriga Europa. I Björkvik finns inga andra trossamfund än Svenska kyrkan. Gamla bönehus vittnar om en tid då det i socknen fanns andra kristna samfund, bland annat Pingströrelsen och Missionsförbundet.

Inom församlingens geografiska område finns flera lantbruk varav några utgör större enheter och har flera anställda. Bygden är rik på småföretagare och präglas av en entreprenörsanda. Hantverkare och verkstäder, gårdsbutiker, finmekanik, försäljning och reparationer av jordbruksmaskiner samt några företag inom tjänstesektorn finns i socknen. Andra arbetar inom vård, skola och omsorg. Flera pendlar till arbete på annan ort.

I tätorten Björkvik finns livsmedelsbutik och räddningstjänst. Det finns också en distriktssköterskemottagning i anslutning till ortens äldre- och serviceboendet. På serviceboendet finns en lunchrestaurang som är öppen för allmänheten.

I tätorten Björkvik ligger ortens skola. På skolområdet finns förskola, fritidshem, idrottshall och en grundskola. I grundskolan går ett åttiotal (2023) elever från förskoleklass till årskurs sex. Från och med årskurs sju behöver eleverna pendla till skolor utanför Björkvik, oftast till Katrineholm.

Föreningslivet i Björkvik omfattar både idrotts- och kulturföreningar samt en del intresse- och pensionärsföreningar. Björkviks Idrottsförening (BIF) är ortens stora idrottsförening med inriktning främst mot fotboll. Bygden har också flera stall och ridskolor, som lockar många till ridning och ridsport. Under ett par veckor på somrarna anordnas en ideellt driven simskola.

Församlingsbeskrivning

Från senare hälften av 1000-talet finns det spår av kristna gravar i området. Björkviks gamla kyrka som i dag är en ruin ligger vid Yngerstrand. Kyrkan nämns första gången 1385 i en skriftlig urkund. 1869 brann kyrkan. Fram till dess hade den tjänat som socknens kyrka.

Sommartid är numera den gamla kyrkan (ruinen) en uppskattad plats för friluftsgudstjänster, helgmålsböner dop och vigslar och konserter. Runt kyrkan finns en fortfarande aktiv kyrkogård. Invid kyrkan finns en nyligen renoverad timrad Mangelbod som användas för bland annat gudstjänster och mindre samlingar.

Efter branden av den gamla kyrkan uppfördes 1875 en ny i Björkvik. Den eldhärjades svårt 1900. Ingen ny kyrka uppfördes i stället gjordes en omfattande restaurering. Den återuppbyggda kyrkan togs i bruk 1902. I dag är kyrkan församlingens enda invigda kyrkorum. Anledningen till att den nya kyrkan byggdes i Björkviks tätort berodde antagligen på förändringar i var befolkningen i socknen bodde någonstans. Björkviks kyrka genomgick i början av 2000-talet en större renovering.

Kyrkan i Björkvik används i dag regelbundet för huvudgudstjänster söndagar och kyrkliga helgdagar, vardagsgudstjänster, kyrkliga handlingar, musikgudstjänster och konserter, skolavslutningar och skolans luciafirande. Skolan kommer också till kyrkan för olika studiebesök.

Det finns en stabil gudstjänstfirande kärna som regelbundet samlas till huvudgudstjänst. Vid ett antal tillfällen samlas ett större antal gudstjänstfirare till huvudgudstjänst. Över lag har antalet som går i gudstjänst minskat de senast 40 åren, vilket bland annat beror på demografiska och kulturella förändringar. Dock har antalet gudstjänstdeltagare i Björkviks församling ökat något sedan 2022.

Vid den nya kyrkan i Björkvik ligger prästgården med tjänstebostad och expedition. Där finns också vaktmästeri och ett större församlingshem - Sockenstugan, som byggdes ut och moderniserades 2009–2012. Byggnaden inhyser de flesta av församlingens verksamheter.

Det lilla och nära sammanhanget skapar förutsättningar för att bygga nätverk och arbeta utifrån ett klassiskt missionsupplägg som utgår från det personliga mötet. Björkvik är på samma gång en socken och en församling där kyrkan ligger mitt i byn. Även om kyrkan och kristendomen inte har samma centrala plats som tidigare, så finns det i Björkvik en nyfikenhet och öppenhet för den kristna tron och dess traditioner och därmed också ett intresse för församlingens verksamheter.

En stor utmaning är att medan det totala antalet invånare ökar i Björkvik så ökar inte antalet kyrkotillhöriga. Även om medlemstappet legat under riksgenomsnittet, så minskar ändå antalet kyrkotillhöriga. För att församlingen ska klara av att utföra den grundläggande uppgiften på ett tillräckligt gott sätt, behövs ideella krafter. De ideella ges möjlighet till utbildning och fördjupning för att stärkas i sina uppdrag.

Barnkonsekvensanalys

I arbetet med den här församlingsinstruktionen har en barnkonsekvensanalys gjorts i syfte att tillvarata barns och ungas rättigheter och intressen.

Mission

”Jesus säger: Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.” (Joh. 20:21)

Gud vill att alla människor ska leva i gemenskap med Jesus Kristus. Kyrkan är det sammanhang där Gud möter oss med det glada budskapet om Jesus Kristus. Alla är kallade att vittna om Guds rike mitt ibland oss.

Mission är en utåtriktad rörelse i ord och handling, öppen för möten med olika individer i skilda sammanhang. Församlingen är lyhörd för människors längtan efter tro, mening och gemenskap. Därför är det viktigt för församlingen att finnas med i tiden och i människors vardag. Församlingen pekar på det större sammanhanget som kyrkan, den kristna tron och traditionen kan betyda.

Sockenstugan är en central och öppen mötes- och samlingsplats för olika verksamheter som till exempel körer, café, studiecirkel, församlingsträffar samt aktiviteter för barn, unga och vuxna. Tanken är att grupperna i huvudsak ska vara öppna gemenskaper där människor hittar en väg in i församlingslivet

Församlingens kyrkor, den nya och den gamla kyrkoruinen, är viktiga och synliga landmärken i bygden. Kyrkklockornas klang vittnar om den kristna närvaron i socknen.

Församlings litenhet gör att missionen ofta kan äga rum i det personliga mötet. Närheten till och kännedomen om människor underlättar ett lokalt nätverksbyggande i församlingen.

Församlingen använder sig av flera olika informationskanaler för att nå ut till människor. Församlingsblad, hemsida, och sociala medier är exempel på informationskanaler som församlingen använder i missionsarbetet.

När församlingen får vetskap om att ett barn till vårdnadshavare som är medlem i Svenska kyrkan har fötts uppmärksammar församlingen det nyfödda barnet och bjuder in till dop. Det kan göras med ett hembesök hos familjen eller med ett brev.

Gudstjänst

”Jesus säger: ...där två eller tre samlas är jag mitt ibland dem” (Matt 18:20).

Gudstjänst sker när församlingen samlas till bön och lovsång. Jesus talar om hur han är mitt ibland oss när vi samlas i hans namn. Gudstjänst äger också rum varje gång vi ställer oss i Guds tjänst och tjänar Gud i vårt vardagliga arbete för vår nästa och för Guds rikes utbredande i världen. Tanken är att hela det kristna livet ska levas som gudstjänst, en tjänst till Guds ära och människor till hjälp och stöd.

Gudstjänsten, som bön och lovsång, är ett av kännetecknen på att det finns en kristen församling i Björkvik. Församlingen firar regelbundet huvudgudstjänster på söndagar och kyrkliga helgdagar. Barn och unga som kommer till gudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna möts och uppmärksammas lyhört. Församlingen arbetar med att tillvarata tillfällena att ge barn och unga uppgifter i gudstjänsten så att de blir delaktiga och ges möjlighet till en meningsfull erfarenhet. I Björkviks kyrka finns en barnhörna för de yngre barnen.

Hälften av huvudgudstjänsterna firas med nattvard, i huvudsak som högmässa, enligt Kyrkohandboken för Svenska kyrkan 2017. Gudstjänsterna utformas så att människor känner sig välkomna och trygga oavsett bakgrund och identitet samt öppnar upp för delaktighet.

Församlingens kyrkomusikaliska verksamhet leds av församlingens kantor.

Kyrkomusiken med dess körer har till syfte att förmedla glädje och tröst, fördjupad tro och samhörighet samt att bidra till att gudstjänsterna berör och engagerar deltagarna. Församlingen eftersträvar en stilmässig bredd förankrad i kyrkoåret.

Förkunnelsen är en viktig del av gudstjänsten. Förkunnelsen utgår från Bibelns berättelser, relaterar till människors liv och pekar på Guds nåd, kärlek och vilja med människorna och skapelsen.

Förutom huvudgudstjänster på söndagar och kyrkliga helgdagar bjuder församlingen även in till gudstjänster och andakter vid andra tider och på andra platser än Björkviks kyrka. Församlingen nyttjar också kyrkoruinen vid Yngerstrand för huvudgudstjänster, övriga gudstjänster och kyrkliga handlingar. Församlingen inbjuder regelbundet till gudstjänster på äldreboendet Yngaregården.

Dop, vigsel och begravning föregås av ett personligt möte mellan anhöriga och tjänstgörande präst för att gudstjänsten ska utformas på ett personligt sätt inom Kyrkohandbokens givna ramar. Församlingen uppmuntrar barn, unga och vuxna till delaktighet i de kyrkliga handlingarna.

Undervisning

”Dessa ord som jag ger dig i dag skall du lägga på hjärtat. Du skall inpränta dem i dina barn och tala om dem när du sitter i ditt hus och när du är ute och går, när du lägger dig och när du stiger upp.” (5 Mos 6:6–7)

För att det kristna livet och tron ska kunna utvecklas, växa och stärkas inbjuder församlingen till en lärande miljö för alla åldrar, där det finns möjlighet att upptäcka och fördjupa den kristna tron i dialog med andra. Det livslånga lärandet är tänkt att kunna leda fram till dop men också vara en väg för dopuppföljning och fördjupning. Som en del i det livslånga lärandet lyfter församlingen bland annat fram bibelberättelserna och kyrkoårets teman i syfte att förmedla en jordnära kristen tro, som ger tröst, trygghet och glädje åt den enskilda människan i hennes liv.

Församlingen har ingen församlingspedagog. Undervisningen bedrivs i huvudsak av präst och kantor. Ideella krafter är en viktig resurs i undervisningen.

Församlingen eftersträvar goda relationer till skola och föreningsliv för att värna barn- och ungas andliga och existentiella hälsa. I dag finns ett gott samarbete kring bland annat skolavslutningar, luicahögtider och studiebesök i kyrkan, kopplade till skolans undervisning.

Barn och unga

Församlingen inbjuder barn och unga till mötesplatser och gemenskaper där de får möta den kristna tron, lära sig mer om Bibels berättelser, kyrkans traditioner samt få möjlighet att reflektera över de egna livsfrågorna. Församlingen bjuder därför in barn och unga att vara med i musikverksamhet och andra öppna gemenskaper där samtal, skapande och lek är en del av verksamheten. Exempel på verksamheter kan vara kör, öppen förskola för de yngsta tillsammans med deras föräldrar samt andra öppna gemenskaper för barn och unga i skolålder. Församlingens sockenstuga erbjuder lämpliga lokaler för dylika verksamheter.

Konfirmander

Konfirmander är en viktig målgrupp för undervisning bland unga. Församlingen följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbetet i Strängnäs stift. Församlingen vill att konfirmandarbetet ska ske i en god och trygg miljö så att konfirmanderna ges möjlighet att lära känna den kristna tron och kyrkans traditioner samt själva får möjligheten att växa och mogna i sin tro.

Vuxna

Församlingen ordnar för vuxna och äldre möjligheten att få dopundervisning och fördjupning i den kristna tron. Det kan ske i öppna grupper eller i dialog med enskilda men också som fördjupningsgrupper i form av studiecirkelar eller öppna församlingsmöten.

Diakoni

”Jesus säger: jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var naken och ni gav mig kläder, jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig.” (Matt. 25:35–36)

Det medmänskliga perspektivet är djupt rotat i Bibeln och i den kristen tro. Kyrkans diakoni vilar på en saklig omsorg om människan, hennes värdighet och värde. Alla människor är sårbara men inte alltid utsatta. Utsattheten skiljer sig åt från människa till människa. Kristus uppmanar oss att se utsattheten och att handla. Kristus känner också vår sårbarhet och manar oss till varsamhet med människor och med hela skapelsen.

Tanken på utsatthet och sårbarhet gäller hela skapelsen. Vi är satta att bruka skapelsen men inte förbruka den. Därför arbetar församlingen med hållbarhet i relationen till medmänniskor och till skapelsen

Församlingen har ingen diakon men arbetar utifrån ett diakonalt förhållningssätt. Det diakonala arbetet i församlingen har flera perspektiv.

Det första är den individuella diakonin där stödet särskilt riktas till en enskild, ett par eller en familj. Här handlar det främst om stöd i form av vägledning, samtal och själavård.

Det andra är den öppna gemenskapsdiakonin som består av verksamheter såsom café, soppsamlingar eller andra aktiviteter som söker minska ensamhet och utanförskap bland människor. Även kyrkomusiken, med bland annat dess körverksamhet, kan ses som en del av det diakonala arbetet.

Det tredje är den internationella diakonin. Den drivs i huvudsak som projekt där insamling till bland annat hjälp- och stödorganisationer ligger i fokus. Till dessa organisationer räknas bland annat Act Svenska kyrkan. Församlingen arbetar med att engagera fler ideella i olika åldrar.

Det fjärde perspektivet handlar om den gröna diakonin och sätter fokus på miljö och klimat samt biologisk mångfald. Församlingen värnar biologisk mångfald på sina fastigheter och arbetar för minskad förbrukningen av fossila bränslen. Jorden är allas vårt hem. Det hemmet behöver vi värna, vårda och förvalta på bästa sätt, särskilt för kommande generationer. Under de kommande åren arbetar församlingen alltmer utifrån ett ekologiskt hållbart perspektiv.

Verksamhet på andra språk

I Björkviks församling är antalet personer, både medlemmar och de som vistas i församlingen och som talar något av Sveriges minoritetsspråken eller något annat språk ytterst låg. Skulle behov uppstå tar församlingen in en lämplig språkresurs för att möta det uppkomna behovet.